

«جوان» در گفت‌وگو با کارشناسان، ظرفیت‌ها و راهکارهای خنثی‌سازی محدودیت تحمیلی موسوم به محاصره دریایی را واکاوی کرد

محاصره دریایی چرا محکوم به شکست است؟

محمدرضا سبزعلیپور، رئیس مرکز تجارت جهانی ایران: محاصره دریایی فقط کار را برای رژیم امریکا سخت‌تر می‌کند و با توجه به مزیت‌های ایران که باعث تاب‌آوری اقتصادی شده، این محاصره نیز محکوم به شکست است

حسین کاشی، کارشناس اقتصادی: روند رشد محموله‌های ریلی نشان‌دهنده روبکردی واضح برای جبران فشار دریایی از طریق مسیرهای زمینی و ریلی است که کمتر به طور مستقیم در معرض محاصره دریایی قرار دارند

۶هزار و ۳۱۰ کیلومتر با کشورهای همسایه مانند عراق، ترکیه، افغانستان و پاکستان امتداد دارد.

کاشی می‌گوید: این مسیرها در سال‌های اخیر به کانال‌های مهمی برای تأمین کالا و حمایت از صادرات غیرنفتی تبدیل شده‌اند.

این کارشناس اقتصادی در بخش دیگری از صحبت‌های خود به بنادر دریای خزر و کریدور شمال - جنوب اشاره می‌کند و می‌گوید: بنادر ایران در دریای خزر در شمال کشور مانند نوشهر، انزلی و کاسپین، پس از محاصره دریایی در جنوب و

حسین کاشی، کارشناس اقتصادی:

ایران ابزارهایی برای کاهش تأثیر

فشارها دارد که مهم‌ترین آنها

مرزهای زمینی گسترده است که

رسماً حدود ۶ هزار و ۳۱۰ کیلومتر با

کشورهای همسایه مانند عراق، ترکیه،

افغانستان و پاکستان امتداد دارد

زمینی گسترده و سایر مبادی ورود و خروج کالاست. بنابراین فقط یک نقطه نیست که شاه‌رگ باشد و با محاصره آن بتوانند اقتصاد ایران را در تنگنا قرار دهند. از سوی دیگر، بنادر دیگری در شمال و دریاچه خزر را داریم که شبه دریاست.

رئیس مرکز تجارت جهانی ایران با اشاره به وجود ۱۵ کشور همسایه می‌گوید: با ۱۵ کشور، از آسیای میانه تا همسایه‌های شرقی‌مان در افغانستان و پاکستان و در غرب عراق و ترکیه و... هم‌مرز هستیم و ارتباط اقتصادی داریم که بخش مهمی از تبادلات از این مرزها انجام می‌شود.

او در بخش دیگری از اظهارات خود با زیر سؤال بردن این محاصره دریایی می‌افزاید: با همه ظرفیت‌ها و تاب‌آوری بالای اقتصاد ایران برای عبور از شرایط محاصره و تحریم، باید به این مسئله توجه داشت که اساساً محاصره دریایی چقدر جدی است. اینگونه که گزارش‌ها از عبور برخی از کشتی‌ها حکایت دارد، به نظر می‌رسد موضوع محاصره نمایشی بوده و دستاویزی برای فشار به ایران برای باز شدن تنگه هرمز و جبران شکست دشمن در به‌بهریختگی بازار انرژی جهان و فلج شدن تجارت ناشی از محدودیت‌ها در تنگه هرمز است.

سبزعلیپور با بیان اینکه محاصره دریایی ایران فقط کار را برای رژیم امریکا سخت‌تر می‌کند، می‌گوید: اقتصاد جهان هم‌اکنون در تنگنای ناشی از جنگ قرار دارد و با توجه به مزیت‌های ایران که باعث تاب‌آوری اقتصادی شده، این محاصره نیز محکوم به شکست است و همانند «عملیات آزادی» رئیس‌جمهور امریکا به شکست راهبردی منجر می‌شود.

رئیس مرکز تجارت جهانی ایران، جغرافیای وسیع ایران را عامل مهمی برای تاب‌آوری اقتصاد در برابر جنگ و تحریم دانست و می‌افزاید: این ویژگی در کنار افزایش خودکفایی، دشمن را در تحقق اهداف تحریم ناکام می‌کند.

■ سازگاری اقتصاد ایران با تحریم‌ها

حسین کاشی، کارشناس اقتصادی، نیز در گفت‌وگو با «جوان» می‌گوید: ایران در طول سال‌های تحریم، نوعی سازگاری اقتصادی را از جمله در زمینه حفظ تولید ایجاد کرده است.

وی با اشاره به حجم ۳۵۰ تا ۴۰۰ میلیارد دلاری اقتصاد ایران می‌افزاید: اقتصاد ایران، اقتصاد بزرگی است.

به گفته این کارشناس اقتصادی، ایران ابزارهایی برای کاهش تأثیر فشارها دارد که مهم‌ترین آنها مرزهای زمینی گسترده است که رسماً حدود

بخش در سال‌های اخیر تقریباً نیمی از نیازهای ارزی کشور را تأمین کرده است. اهمیت این حوزه در این است که پس از جنگ، دیگر تنها به تأمین درآمدهای ارزی محدود نمی‌شود، بلکه در هدایت مجدد منابع به داخل نیز تأثیرگذار است.

تجارت غیردریایی با همسایگان و مرزهای گسترده زمینی هم یکی دیگر از عوامل افزایش تاب‌آوری اقتصاد ایران در تحریم‌ها و از مواردی است که باعث شده کشور در عبور از شرایط کنونی عملکرد موثقی داشته باشد.

جغرافیای وسیع منابع از تحقق اهداف تحریم‌های دریایی

در رابطه با دلایل افزایش تاب‌آوری اقتصاد ایران و مدیریت محاصره دریایی و خنثی‌سازی آن، محمدرضا سبزعلیپور، رئیس مرکز تجارت جهانی ایران، در گفت‌وگو با «جوان» می‌گوید: به طور کل، وقتی یک تنگنا و محدودیت علیه اقتصاد کشور اعمال شود، به طبع آن سیاستگذار به خاطر تأمین نیازهای کشور، مجموعه اقداماتی را انجام می‌دهد تا تحریم‌ها را خنثی کند. کشور ما هم از این مسئله مستثنی نیست و بعد از انقلاب اسلامی با راه به عنوانی مختلف تحت تحریم بوده‌ایم.

وی با اشاره به تشدید تحریم‌ها در سال‌های اخیر می‌افزاید: این مسئله باعث شده تا ابتکار سیاستگذاران برای دور زدن تحریم‌ها بیشتر و متنوع‌تر شود. بنابراین تداوم این شرایط، اقتصاد ایران را در برابر تحریم و محاصره و جنگ مقاوم کرده است؛ مثل تشخیص بیماری که برای درمان به دنبال دارو و مراجعه می‌رود. اقتصاد ایران نیز برای عبور از شرایط تحریم به دنبال پانزهرم راهکارهای متعدد بوده که یکی از این راهکارها دور زدن تحریم‌ها و در ادامه افزایش خودکفایی به خصوص در تولید کالاهای اساسی و حیاتی و استراتژیک، ذخیره‌سازی مناسب و تنوع‌بخشی به شرکای تجاری بوده است.

رئیس مرکز تجارت جهانی ایران با بیان اینکه نه فقط در حوزه اقتصادی بلکه در همه حوزه‌ها از جمله در بخش نظامی، ایران خودکفا بوده و تاب‌آوری بالا دارد، می‌گوید: فشارها و نیازها ما را به سمتی سوق داد تا در بحث نظامی نیز خودکفا باشیم و حالا به جایی رسیدیم که با قوی‌ترین و پیشرفته‌ترین سلاح‌های تولید داخل به تجاوز نظامی دشمن امریکایی و صهیونی پاسخ دادیم.

سبزعلیپور درباره اثر محاصره دریایی بر اقتصاد ایران نیز می‌گوید: اول اینکه این محاصره فقط در جریان است. این کارشناس ارشد حوزه تولید نفت و گاز همچنین با اشاره به ادعای بولومبرگ مبنی بر اینکه بین ۱۲ تا ۲۲ روز آینده ظرفیت ذخیره‌سازی نفت ایران تمام می‌شود و تولید نفت ایران به صفر می‌رسد، گفت:

این ادعا را نقض کردند و شواهدی را گفتند که چنین اتفاقی نمی‌افتد و بر تداوم صادرات نفت ایران صحه گذاشتند.

وی تأکید کرد: تولید نفت ما که برای پالایشگاه‌ها تولید می‌شود، به صورت صددرصد در جریان است و حتی بیشتر از قبل تولید می‌شود. صادرات نفت نیز استمرار دارد. شرایط فعلی طبیعتاً ممکن است مقداری تأثیر در این حوزه ایجاد کرده باشد، اما این تأثیر زیاد نبوده و ما همچنان در حال صادرات نفت و

مقاومت در کشور تنها به تولید کشاورزی داخلی محدود نمی‌شود، بلکه شامل فراوانی موجودی و سرعت مدیریت تأمین کالاهای اساسی نیز می‌شود که در جریان جنگ تحمیلی سوم شاهد آن بودیم.

بخش پتروشیمی نیز در سطح مالی و صادراتی، به عنوان یکی دیگر از ستون‌های توانمندی اقتصاد کشور در مواجهه با تحریم دریایی امریکاست. بر اساس گزارش‌ها، بخش پتروشیمی ۲۵ درصد از صادرات غیرنفتی و حدود ۱۹ درصد از ارزش افزوده صنعتی را تشکیل می‌دهد. همچنین این

مقاومت در کشور تنها به تولید کشاورزی داخلی محدود نمی‌شود، بلکه شامل فراوانی موجودی و سرعت مدیریت تأمین کالاهای اساسی نیز می‌شود که در جریان جنگ تحمیلی سوم شاهد آن بودیم.

بخش پتروشیمی نیز در سطح مالی و صادراتی، به عنوان یکی دیگر از ستون‌های توانمندی اقتصاد کشور در مواجهه با تحریم دریایی امریکاست. بر اساس گزارش‌ها، بخش پتروشیمی ۲۵ درصد از صادرات غیرنفتی و حدود ۱۹ درصد از ارزش افزوده صنعتی را تشکیل می‌دهد. همچنین این

مقاومت در کشور تنها به تولید کشاورزی داخلی محدود نمی‌شود، بلکه شامل فراوانی موجودی و سرعت مدیریت تأمین کالاهای اساسی نیز می‌شود که در جریان جنگ تحمیلی سوم شاهد آن بودیم.

بخش پتروشیمی نیز در سطح مالی و صادراتی، به عنوان یکی دیگر از ستون‌های توانمندی اقتصاد کشور در مواجهه با تحریم دریایی امریکاست. بر اساس گزارش‌ها، بخش پتروشیمی ۲۵ درصد از صادرات غیرنفتی و حدود ۱۹ درصد از ارزش افزوده صنعتی را تشکیل می‌دهد. همچنین این

مقاومت در کشور تنها به تولید کشاورزی داخلی محدود نمی‌شود، بلکه شامل فراوانی موجودی و سرعت مدیریت تأمین کالاهای اساسی نیز می‌شود که در جریان جنگ تحمیلی سوم شاهد آن بودیم.

بخش پتروشیمی نیز در سطح مالی و صادراتی، به عنوان یکی دیگر از ستون‌های توانمندی اقتصاد کشور در مواجهه با تحریم دریایی امریکاست. بر اساس گزارش‌ها، بخش پتروشیمی ۲۵ درصد از صادرات غیرنفتی و حدود ۱۹ درصد از ارزش افزوده صنعتی را تشکیل می‌دهد. همچنین این

پیروزی در جنگ‌های مدرن، صرفاً در گرو برتری تسلیحاتی نیست، بلکه به توان کشورها در حفظ ثبات اقتصادی گره خورده است. در همین راستا، تجربه کشورمان طی چندین دهه مواجهه بسا تحریم‌ها و مدیریت این شرایط، تاب‌آوری اقتصادی‌مان را قوی‌تر کرده و این یکی از نقاط قوت ما در جنگ تحمیلی سوم است. از این رو، کارشناسان معتقدند آنچه به «محاصره دریایی» مر سوم است، همانند سایر اقدامات جنگ‌طلبانه رژیم تروریستی امریکا به همراه نیروی نیابتی‌اش (رژیم موقت صهیونیستی) محکوم به شکست است. خودکفایی در تولید داخلی در بخش نفت، مراکز پالایش و سوخت داخلی، خودکفایی در کالاهای اساسی به‌ویژه در گندم، تجارت غیردریایی با همسایگان، مرزهای زمینی گسترده، کریدورهای زمینی و ریلی گسترده و بنادر دریای خزر و کریدور شمال - جنوب، همگی از مهم‌ترین پایه‌های توانمندی اقتصاد کشورمان هستند و با استفاده از این ظرفیت‌ها، به‌زودی این تقای دشمن نیز به بن‌بست راهبردی خواهد رسید. ■ ■ ■

سرکرده رژیم تروریستی امریکا، ترامپ، با توهمی از پیروزی فریب‌الوقوع در جنگ و فروپاشی اقتصاد کشورمان سخن می‌گوید، اما حتی از زبانی مرحمانه سرویس جاسوسی کشورش (سازمان سیا) که سابقه طولانی در قتل‌عام مردم کشورمان و تضییع منافع ملی ما دارد، تصویری متفاوت از ادعای رئیس تروریستش ترسیم کرده است. همچنین روزنامه واشینگتن پست که از ابزارهای اصلی «طبقه ایستین» در جنگ‌طلبی و قتل و تجاوز به شمار می‌رود، در گزارشی اذعان کرده است براساس تحلیلی که به کاخ سفید ارائه شده، ایران قادر است دست‌کم تا سه یا چهار ماه آینده در برابر محاصره کامل دریایی امریکا مقاومت کند. در ادامه

این گزارش به ادعاهای رئیس رژیم تروریستی امریکا درباره میزان ضرر ایران از محاصره دریایی اشاره و اذعان شده است، اگرچه کاخ سفید مدعی است محاصره بنادر ایران روزانه ۵۰۰ میلیون دلار به این کشور ضرر می‌زند و اقتصاد آن را در آستانه فروپاشی قرار داده. اما تحلیلگران سیامعتقدند تهران با استفاده از راهکارهای جایگزین، فشار اولیه را مهار کرده است. این رسانه جنگ‌طلب امریکایی همچنین مدعی شده است ایران هم‌اکنون بخشی از نفت خود را در نفت‌کش‌های سرگردان ذخیره کرده و به‌گفته برخی مقامات، احتمال انتقال نفت از طریق خطوط ریلی و جاده‌ای از مسیر آسیای مرکزی را برای دور زدن محاصره دریایی آغاز خواهد کرد.

■ افزایش تاب‌آوری اقتصاد ایران با خودکفایی

ایران ما هر چند بسا دور زدن محاصره دریایی قادر است تحریم‌ها در این حوزه را نیز نبی‌اثر نکند، اما در مقابل، هزینه بسته‌بودن تنگه هرمز روز بروز برای اقتصاد جهانی سنگین‌تر شده و البته غیرقابل دور زدن و غیرقابل جبران است. بنابراین ایران برگ برنده‌های فراوانی برای دور زدن تحریم‌ها داشته و این مسئله را تاب‌آوری اقتصاد کشورمان در برابر اقدامات خصمانه دشمن بوده است.

اولین عنصر مقاومت ایران در تحریم‌ها و از جمله محاصره دریایی، گسترش تولید داخلی در بخش نفت است. بر اساس گزارش‌ها، بیش از ۸۰ درصد از تجهیزات مورد نیاز صنعت نفت به صورت محلی تولید می‌شود. اهمیت این نکته در این استت که یک بخش حیاتی مانند نفت در نگهداری، بهره‌برداری و قطعات یدکی، کمتر در معرض تحریم‌های خارجی قرار می‌گیرد و تولید کمتری به واردات فوری تجهیزات ضروری پیدا می‌کند.

عنصر دوم، ادامه پالایش نفت و تأمین سوخت بازار داخلی است. در تابستان سال گذشته تمامی پالایشگاه‌ها با ظرفیت کامل کار کردند و انتقال و توزیع سوخت به صورت روان انجام شد. در شرایط تحریم دریایی، این مسئله ابعاد حیاتی پیدا می‌کند، زیرا ادامه تأمین سوخت به معنای محافظت از بخش‌های حمل‌ونقل، برق و تولیدات صنعتی است.

موضوع مهم دیگر در تاب‌آوری اقتصاد ایران و خنثی‌سازی محاصره دریایی، به خودکفایی در کالاهای اساسی و در رأس آنها گندم مربوط است. بررسی‌ها نشان می‌دهد کالاهای اساسی به وفور در کشور موجود است و در زمان شروع جنگ، بیش از ۵ میلیون تن کالای اساسی در انبارها وجود داشته است. عنصر

گزارش
نگاه

پایه‌پای نفتکش‌های ایرانی که این روزها محاصره دریایی امریکایی را می‌شکنند، سکانداران اقتصادی نیز در تلاش هستند تا با مجموعه‌ای از سیاست‌های همگون، شرایط را مدیریت و اثرات جنگ و محاصره دریایی را خنثی کنند. این اولین بار نیست که اقتصاد کشورمان در محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها قرار گرفته است. تجربه چهار دهه تحریم و سه جنگ تحمیلی، تاب‌آوری اقتصاد کشورمان را افزایش داده و این مهم مورد توجه بسیاری از رسانه‌ها و تحلیلگران خارجی نیز قرار گرفته است. مجموع اظهارات نشان می‌دهد که ایران برنده اقتصادی این جنگ بوده و حالا تحلیل‌ها فراتر از این مسئله، تاب‌آوری اقتصاد ایران در شرایط محاصره را نیز مورد توجه قرار داده است. گزارش‌هایی که نشان می‌دهد

تحلیل‌های رژیم تروریستی امریکا و اسرائیل درباره محدود کردن اقتصاد و تسلیم ایران در این شرایط، اشتباهی راهبردی بوده است؛ همان‌گونه که دیگر پیش‌بینی‌های ترامپ از جمله درباره انفجار چاه‌های

امریکا در حال تلاش برای به صفر رساندن صادرات نفت ایران است که تا الان به هیچ وجه نتوانسته به این هدف برسد. در مقابل، ایران با کنترل تنگه هرمز، تقریباً بی‌هشت تا ۱۰ میلیون بشکه نفت را از بازار دنیا حذف کرده است. این به جز اثراتی است که بر معائنات گازی، هلیوم و سایر مشتقات دارد. بر اساس گزارش‌ها، امریکا برای جبران بخشی از این اثر حذف نفت، در حال استفاده از ذخایر استراتژیک خود است. این برنامه تا یک جایی پاسخگو خواهد بود و تا یکی دو ماه آینده، توان امریکا برای کنترل بازار نفت به شدت کاهش می‌یابد. به عبارت دیگر، در این دولت نفتی، امریکا یک گلوله دارد و ایران ۱۰ گلوله و هرچه می‌گذرد، وضعیت برای دزدان دریایی امریکا بدتر می‌شود. در گزارش روزنامه واشینگتن‌پست نیز آمده است ایران در روزانه قدرتی از نفت خود را ذخیره کرده و به گفته هم‌اکنون بخشی از نفت خود را توسط خطوط ریلی مقامات، احتمالاً انتقال نفت از طریق خطوط ریلی و جاده‌ای از مسیر آسیای مرکزی را برای دور زدن محاصره دریایی آغاز خواهد کرد.

این یعنی جریان نفت ما استمرار دارد و به هیچ وجه ذخیره‌سازی ما به حد صددرصد نرسیده است. ممکن است تأثیراتی داشته باشد که طبیعی است. ما در یک جنگ نظامی اقتصادی هستیم، ولسی اثرات کاهش صادرات نفت به اندازه‌ای که امریکایی‌ها ادعا می‌کنند و حتی به اندازه کاشی که در سال‌های گذشته تجربه کرده‌ایم، نبوده است.

ملحانی درباره این موضوع که بخشی از تولید نفت در داخل کشور مصرف می‌شود، گفت: طی پنج هفته گذشته که وارد مرحله سکوت جنگ شده‌ایم، تلاش‌های بسیار خوبی در بخش‌های مختلف وزارت نفت شروع شده آن جاهایی که آسیب دیده، سریعاً برگردد. در حال حاضر در بخش نفت، تولیدی برای پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌ها نه تنها کاهش نداشته‌ایم، بلکه افزایش داشته‌ایم. تقریباً نیمی از نفت تولیدی ما

صرف داخلی است که کاملاً به سمت پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌ها در حرکت و فرآورش است. این روند ان‌شاءالله تداوم خواهد داشت.

بارگیری نفتکش‌ها هستیم. ملحانی با اشاره به تصاویر منتشر شده درباره عبور نفتکش‌های خالی از محاصره دریایی امریکا و پهلوگیری و بارگیری آنها در جزیره خارک گفت: